

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ: «ΤΟ ΠΟΛΛΑΠΛΟ ΒΙΒΛΙΟ»

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΥ ΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το "Πολλαπλό Βιβλίο" είναι μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση που εφαρμόζεται σταδιακά στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα με στόχο την ανανέωση του εκπαιδευτικού υλικού (σχολικά εγχειρίδια, πρόσθετο ψηφιακό υλικό) και την ενίσχυση της αυτονομίας των εκπαιδευτικών και των σχολικών τους μονάδων.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΝΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

Η ιδέα του διδακτικού εγχειριδίου ως του μοναδικού και κλειστού εργαλείου διδασκαλίας έχει πλέον υποχωρήσει μπροστά στην υιοθέτηση της ευρύτερης έννοιας των «εκπαιδευτικών μέσων». Το ενδιαφέρον μετατοπίζεται στο «μαθησιακό περιβάλλον» που δημιουργείται με την ποικιλομορφία των μέσων και την ετερογένεια των ερεθισμάτων. Σε αυτό το μαθησιακό περιβάλλον, στο οποίο έχει ενταχθεί η χρήση νέων τεχνολογιών, ο/η εκπαιδευτικός συνεργάζεται με τους μαθητές και τις μαθήτριες στην ερμηνεία και αξιολόγηση του υλικού, κατά τρόπο που η απόκτηση γνώσεων βασίζεται πλέον στον λόγο (**discourse-based knowledge acquisition**), στη διαπραγμάτευση των νοημάτων με βάση το κοινωνικό συγκείμενο και τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων/ουσών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Η επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποτελούν την αφετηρία του σχεδιασμού των νέων Προγραμμάτων Σπουδών, συντελείται στη βάση της αξιοποίησης του περιεχομένου όχι μόνο του βασικού εκπαιδευτικού υλικού (διδασκτικά βιβλία), αλλά και του συμπληρωματικού υλικού σε ηλεκτρονική μορφή. Διαμορφώνεται έτσι μια δυναμική σχέση ροών πληροφορίας μεταξύ του διδακτικού βιβλίου, των Προγραμμάτων Σπουδών αφενός και του συμπληρωματικού ψηφιακού υλικού αφετέρου. Το διδακτικό εγχειρίδιο αποκτά έναν νέο δυναμικό ρόλο. Στόχος δεν είναι να αποτελεί το επίκεντρο μιας κλειστής διδακτικής πράξης, αλλά να ορίζει με τρόπο δυναμικό τις μαθησιακές διαδικασίες, να θέτει κατευθύνσεις που καθιστούν το Πρόγραμμα Σπουδών ενεργό στην πράξη και να προτείνει δραστηριότητες που αντλούν πόρους από το συμπληρωματικό ψηφιακό υλικό.

Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων

Άρθρο 84 Ν.4823/2021

1. Διδακτικά βιβλία είναι όλα τα βιβλία, που χρησιμοποιούνται από τους μαθητές και τις μαθήτριες όλων των τύπων των σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, κατά τη διδασκαλία των μαθημάτων που προβλέπονται από τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών. Στα διδακτικά βιβλία περιλαμβάνονται όλα τα βιβλία, έντυπα ή ψηφιακά, όπως και κάθε άλλο συμπληρωματικό έντυπο ή ψηφιακό υλικό, το οποίο συνδέεται με αυτά και είναι αναγκαίο για την υποστήριξη της διδακτικής - μαθησιακής διαδικασίας.

2. Συστήνονται και λειτουργούν Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων (Μ.Δ.Β.) και Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων (Ψ.Β.Δ.Β) στα οποία εντάσσεται το σύνολο των εγκεκριμένων από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων διδακτικών βιβλίων. Το Μ.Δ.Β. οργανώνεται σε Υπομητρώα, στα οποία αντιστοιχούν τα μαθήματα που διδάσκονται σε όλους τους τύπους σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Επιλογή Διδακτικών Βιβλίων

Άρθρο 85 Ν.4823/2021

2. Η επιλογή των διδακτικών βιβλίων, που χρησιμοποιούνται από την κάθε σχολική μονάδα πραγματοποιείται από τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν τα αντίστοιχα μαθήματα σε αυτή. Η επιλογή των διδακτικών βιβλίων πραγματοποιείται μεταξύ των εγκεκριμένων διδακτικών βιβλίων που εντάσσονται στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων του άρθρου 84, εφόσον αυτά είναι περισσότερα του ενός για το συγκεκριμένο μάθημα. Σε περίπτωση που υπάρχει αδυναμία επιλογής από τους εκπαιδευτικούς που διδάσκουν το αντίστοιχο μάθημα, η επιλογή γίνεται από τον Σύλλογο Διδασκόντων ή σε περίπτωση αδυναμίας λήψης απόφασης ή μη επιλογής, η επιλογή πραγματοποιείται από τον Διευθυντή ή τον Προϊστάμενο της σχολικής μονάδας.

Επιλογή Διδακτικών Βιβλίων

Άρθρο 85 Ν.4823/2021

Ο Διευθυντής ή ο Προϊστάμενος της σχολικής μονάδας καταχωρίζει άμεσα τις αποφάσεις επιλογής διδακτικού βιβλίου σε πληροφοριακό σύστημα, το οποίο δημιουργείται και λειτουργεί με ευθύνη του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος» (Ι.Τ.Υ.Ε. ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ). Τα διδακτικά βιβλία που επιλέγονται από το σύνολο των σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τυπώνονται και διανέμονται σε αυτές από το Ι.Τ.Υ.Ε. ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 3966/2011 (Α' 118).

Επιλογή Διδακτικών Βιβλίων

Άρθρο 85 Ν.4823/2021

3. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, οι εκπαιδευτικοί όλων των τύπων σχολικών μονάδων της Πρωτοβάθμιας και της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης δύνανται να χρησιμοποιούν, παράλληλα με το διδακτικό βιβλίο που έχει διανεμηθεί στην οικεία σχολική μονάδα, το σύνολο των διδακτικών βιβλίων του αντίστοιχου μαθήματος σε ψηφιακή μορφή και των ψηφιακών αντικειμένων τα οποία είναι αναρτημένα και διαθέσιμα στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων του άρθρου 84.

Παιδαγωγικοί Στόχοι Μεταρρύθμισης

- Η μεταρρύθμιση έχει ως στόχο να καλλιεργήσει την κριτική και συνθετική σκέψη των μαθητών, καθώς θα έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιούν διαφορετικές Πηγές γνώσης.
- Επιδιώκει τη σταδιακή απομάκρυνση από την αποστήθιση και την ενίσχυση ενός πιο δυναμικού ρόλου του διδακτικού βιβλίου ως εργαλείου για τη δημιουργία ενός εμπλουτισμένου μαθησιακού περιβάλλοντος.
- Συνδέεται άμεσα με τα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών.
- Απαιτείται ένας αντίστροφος διδακτικός σχεδιασμός, όπου η αφετηρία είναι τα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα (Π.Μ.Α.) και στη συνέχεια γίνεται η επιλογή κατάλληλων μαθητικών δραστηριοτήτων και τρόπων αξιολόγησης της μαθησιακής διαδικασίας.
- Δημιουργία ενός μαθησιακού Περιβάλλοντος με Ποικιλομορφία μέσων και ετερογένεια ερεθισμάτων στο πλαίσιο της διαφοροποίησης της διδακτικής διαδικασίας.

ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Θα δοθεί στους εκπαιδευτικούς των σχολείων ο απαιτούμενος χρόνος μέχρι τον Φεβρουάριο-Μάρτιο του **2026** να δηλώσουν σε ηλεκτρονική πλατφόρμα, που θα δημιουργηθεί και θα λειτουργεί με ευθύνη του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος», ποιο από τα πολλαπλά βιβλία θα διδάξουν, στο μάθημά τους, στη διάρκεια της μεθεπόμενης σχολικής χρονιάς στους μαθητές (σχολικό **2027-2028**).

Ο εκπαιδευτικός μπορεί κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, να χρησιμοποιήσει από το ψηφιακό αποθετήριο και άλλα εγκεκριμένα διδακτικά πακέτα για το αντίστοιχο μάθημα και άλλα ψηφιακά αντικείμενα, τα οποία θα είναι αναρτημένα και διαθέσιμα στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων.

Ο εκπαιδευτικός, καλείται να επιλέξει το βιβλίο που θα δοθεί στους μαθητές ως μια πρόσθετη πηγή μελέτης, από το σύνολο των εκπαιδευτικών πόρων, που θα έχουν διαθέσιμα οι μαθητές τα επόμενα χρόνια στο σχολείο.

Δεν καλείται απλώς να διδάξει το βιβλίο, αλλά να αξιοποιήσει το περιεχόμενο των νέων Προγραμμάτων Σπουδών των μαθημάτων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και να διευκολύνει τους μαθητές να επιτύχουν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Τα νέα σχολικά εγχειρίδια συνέγραψαν πάνω από χίλιοι εκπαιδευτικοί, ως μέλη εκδοτικών οίκων και επιστημονικών ομάδων με επικεφαλής Καθηγητές Πανεπιστημιακού Τμήματος.

Κατατέθηκαν συνολικά 636 προτάσεις από 73 συγγραφικές ομάδες, που ήταν είτε φυσικά πρόσωπα, είτε ενώσεις φυσικών προσώπων, είτε νομικά πρόσωπα είτε ενώσεις νομικών προσώπων, για τη συγγραφή 187 διδακτικών πακέτων για την Α/θμια και τη Β/θμια Εκπ/ση.

Το κάθε διδακτικό πακέτο περιλαμβάνει το Βιβλίο Μαθητή, το Τετράδιο Εργασιών, τα Ψηφιακά Μαθησιακά Αντικείμενα (ΨΜΑ), καθώς και το Βιβλίο Αναφοράς κατά περίπτωση της Γενικής Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης, με βάση τα επικαιροποιημένα Προγράμματα Σπουδών.

Από τις προτάσεις που κατατέθηκαν, εγκρίθηκαν 590 για τη συγγραφή αντίστοιχων διδακτικών πακέτων.